

УДК 352

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

А. С. Полянська,

*д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: parvs@ukr.net*

*В. Д. Дрогомирецький, магістр
e-mail: witalik.drohomyrezkyj@gmail.com*

Місцеве самоврядування в демократичних країнах є основою їх конституційного ладу, фундаментальним принципом організації публічної влади, запорукою добробуту та економічного розвитку територій. Постійно зростаючі вимоги суспільства до влади вимагають пошуку сучасних механізмів розв'язання суперечностей між приватним та суспільним інтересами, громадським та державним баченням пріоритетів розвитку, індивідуальними та управлінськими підходами до вирішення соціально-економічних, політичних, етнічних та суспільних проблем. Проектна діяльність є вкрай актуальною складовою діяльності органів місцевого самоврядування, що у новому форматі дозволить підвищити ефективність та результативність діяльності, покращуючи якість суспільного життя на відповідній території та зміцнюючи її конкурентний потенціал.

Івано-Франківська область бере участь у проектах міжрегіонального і транскордонного співробітництва, спільних операційних програмах прикордонного співробітництва Європейського сусідства на період 2014-2020 рр.: «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна», «Румунія-Україна», «Польща-Україна-Білорусь»). Станом на 1 січня 2017 року між областю та іноземними партнерами укладено 10 угод про міжрегіональне співробітництво, які сприяють розвитку економічних зв'язків, реалізації спільних освітніх, культурних, науково-технічних проектів.

Успішним прикладом роботи з потенційними інвесторами було залучення в область компанії LEONI. В результаті ефективної взаємодії органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, окремих суб'єктів господарської діяльності у квітні 2016 року компанією було прийнято рішення про будівництво заводу з виготовлення електрокабельної продукції для легкових автомобілів, а 20 жовтня 2016 року у м. Коломия відбулось урочисте закладення пам'ятної капсули у фундамент майбутнього підприємства.

Слід зазначити, що налагодження міжнародної співпраці на засадах партнерства вимагає не тільки значних організаційних, фінансових, комунікативних зусиль. Важливе значення приділяється проектній роботі, завдяки якій з'являється можливість знайти потенційного партнера та

зацікавити його у майбутній співпраці. У проектному управлінні у сфері територіального розвитку на першочергову увагу заслуговують такі критерії.

1. Визначення пріоритетних напрямів розвитку територій. Основними напрямками, за якими розробляються проекти та програми, відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування [1] є: організація ефективної системи надання послуг населенню; розвиток ефективних механізмів управління територіями; удосконалення процедури прийняття рішень органами місцевого самоврядування; розроблення пропозицій щодо розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування різних рівнів; розроблення інновацій у сфері реалізації інвестиційної політики місцевого самоврядування; розроблення та реалізація інноваційних проектів реформування системи житлово-комунального господарства; розвиток мережі громадського транспорту, інновації у сфері організації руху транспорту; удосконалення системи планування, забудови і благоустрою населених пунктів; удосконалення механізмів організації громадського порядку, охорони довкілля; розвиток туристичної діяльності та курортної справи; впровадження механізмів ефективного використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів розвитку місцевого самоврядування; розроблення та реалізація проектів енерго- та ресурсозбереження, у тому числі у житлово-комунальній сфері; запровадження інноваційних інструментів розвитку підприємництва; модернізація інженерної інфраструктури; підвищення безпеки життя, зменшення ризику виникнення природних та техногенних катастроф на території адміністративно-територіальної одиниці; організація співробітництва органів місцевого самоврядування в рамках спільної діяльності територіальних громад, міжнародного та транскордонного співробітництва; реформування галузей охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, культури, зокрема збереження пам'яток культури місцевого значення; освітнє, наукове та інформаційне забезпечення розвитку місцевого самоврядування; впровадження сучасних інформаційних технологій в діяльність органів місцевого самоврядування.

2. Врахування організаційного чинника, який передбачає утворення громадських організацій, комунальних підприємств як агентів відповідальності та взаємодії з організаціями, що інвестують кошти. Кредитні кошти та гранти організацій та фондів, як українських так і закордонних, є одними з важливих джерел інвестицій у вирішення питань територіального розвитку. Але доступ до цих ресурсів обумовлений, окрім іншого, наявністю у органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств та різного роду агенцій регіонального і місцевого розвитку, фахівців, здатних підготувати відповідну документацію, зокрема заявки на отримання додаткового фінансування у відповідності до міжнародних стандартів.

3. Дотримання сучасних підходів, критеріїв та методик щодо підготовки проектної документації. Інвестори очікують отримати розгорнутий документ, який відображає увесь процес управління проектом від планування до впровадження. Наприклад, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) велику увагу приділяє ефективності реалізації проектів. Зокрема, що стосується проектів у сфері енергетики, ЄБРР приділяє значну увагу підвищенню обізнаності представників державних структур та громадськості щодо приведення цін на енергоносії у відповідність до їхньої реальної вартості. В комунальній сфері ЄБРР зосереджує свої зусилля на проектах, які можуть бути впроваджені в короткостроковій перспективі, такі як, наприклад, модернізація системи опалення районів у містах, де відбулися значні зміни в сприйнятті керівництвом необхідності реформ та їхньої налаштованості на відповідні дії. Отже, отримати фінансування від ЄБРР чи будь-якої іншої організації, як, наприклад, Світовий банк чи фонди Європейського Союзу, може лише проект, який відповідає таким критеріям [2]: проект повинен мати перспективу бути вигідним (прибутковим); виконавці проекту повинні забезпечити частину внесків готівкою чи іншими власними ресурсами (співфінансування); проект повинен бути корисним для розвитку місцевої економіки; проект повинен відповідати стандартам донорської чи фінансуючої організації щодо впливу на довкілля, а також відповідним вимогам країни, у якій його реалізують.

4. Реалізація заходів щодо формування привабливого інвестиційного іміджу області. Зокрема, в регіоні робота із залучення інвестицій базується на новій платформі «Єврокарпатська ініціатива», яка передбачає поєднання потенціалу області з можливостями інвесторів. В рамках ініціативи створено відеоролик (на польській, українській, англійській мовах), видано брошуру про Івано-Франківську область (на українській та англійській мовах), підготовлено ряд інших презентаційних матеріалів. З метою залучення потенційних інвесторів ці матеріали поширені серед міжнародних ділових кіл, дипломатичних установ іноземних країн в Україні та дипломатичних установ України в країнах перебування, відомих аудиторських компаній. З метою налагодження ділових зв'язків інформація про інвестиційний клімат в області поширюється також під час міжнародних заходів. Економічний та інвестиційний потенціал Прикарпаття було презентовано у вересні 2016 року під час роботи 26 Економічного форуму у місті Криниця-Здруй (Республіка Польща), поширено серед учасників форуму інформаційні та презентаційні видання і матеріали про економічний потенціал та інвестиційні пропозиції регіону. У жовтні 2016 року в Івано-Франківську проведено II Міжнародний інвестиційний форум «Партнерство і перспектива», в рамках якого здійснено презентацію області для потенційних інвесторів [3].

Таким чином, проектна діяльність може застосовуватись для здійснення будь-яких проектів в усіх галузях та напрямках територіального розвитку, вирішуючи проблему залучення інвестицій у локальний розвиток та контролю як з боку державних органів, так і з боку громадськості щодо цільового використання коштів, термінів і витрат на реалізацію проектів. Вона дозволяє залучувати кошти у пріоритетні напрями діяльності та коригувати поточну діяльність відповідно до стратегічних програмних документів територіального розвитку.

Список використаних джерел:

1. Положення про Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування / від 18 січня 2003 р. N 64 / м. Київ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>

2. Посібник з підготовки заявок на фінансування проектів розвитку інженерної інфраструктури територіальних громад / З. Єнджеєвські ; за ред. Д. Літча, В. Лисенка. – К. : К.І.С., 2009. – 128 с.

3. Рішення «Про виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку області за 2016 рік і програму соціально-економічного та культурного розвитку області на 2017 рік» / від 10.03.2017. № 434-13/2017, м. Івано-Франківськ

УДК 352.071

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

А. С. Полянська,

д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

e-mail: parvs@ukr.net

Г. В. Васильченко,

к.е.н., доцент кафедри менеджменту і адміністрування Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

e-mail: galyna_vasylchenko@ukr.net

Процес глобалізації світової економіки вводить нові закономірності і змінює рівні відповідальності за місцевий розвиток та призводить до посилення ролі громад в економічному розвитку локальних територій та країни. Концептуальні засади реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади на засадах децентралізації в Україні були схвалені 1 квітня 2014 року, а їх практична реалізація розпочалась у 2015 році. Реформа децентралізації спрямована на створення повсюдної системи